

66. ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA - 26.06.2020 08:59 - Zaključeno

Pri spremljanju razvoja **ameriškega škržatka**, prenašalca karantenske bolezni **zlate trsne rumenice**, beležimo najštevilčnejšo gostoto ličink v 1. razvojni stopnji (L1), manj pogoste so ličinke v L2.

Časovni termin obveznega zatiranja ličink napovedujemo v 14 dnevnem obdobju zadnjih dni meseca junija in prve deкаде julija, ob popolnem zaključku cvetenja vinske trte.

Zatiranje ameriškega škržatka s fitofarmaceutskimi sredstvi je poleg odstranjevanja okuženih trt ključni ukrep za preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice (FD). V žarišču, kjer so bile najdene okužene trte, obstaja velika verjetnost, da je v resnici okuženih več trt, ne kažejo pa še bolezenskih znamenj. Zaradi te nevarnosti je potrebno znižati populacijo prenašalca bolezni ameriškega škržatka na najnižjo možno raven. Po Pravilniku o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranja zlate trsne rumenice (Uradni list RS, št. 48/14 in 49/16) je zatiranje ameriškega škržatka obvezno za vse imetnike trte:

- v vinogradih za pridelavo grozdja ter na brajdah oziroma ohišnicah na razmejenem območju zlate trsne rumenice, to je v žariščih okužbe in njihovih varovalnih pasovih,
- v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na celotnem območju Slovenije.

V vinogradih za pridelavo grozdja v žariščih okužbe in varovalnih pasovih žarišč okužbe (razmejeno območje) ki je celotna vinorodna dežela Posavje, je obvezno najmanj 1 tretiranje:

- Prvo tretiranje je treba opraviti, **ko je trta povsem odcvetela**, pri tem dajemo prednost pripravkoma **MOSPILAN 20 SG** (0,375 kg/ha) ali **SIVANTO PRIME** (0,5 l/ha). Oba pripravka sta sistemična insekticida z rezidualnim načinom delovanja, ki učinkovito zatirata ameriškega škržatka. Ostala registrirana sredstva so učinkovita krajše obdobje (v povprečju le en teden).
- Če je bil za prvo tretiranje uporabljen pripravek **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha) ali **EXIREL** (60-75 ml/hl, oz. največ 0,9 l/ha), ki samo zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka, je potrebno opraviti tudi drugo tretiranje v drugem napovedanem roku, razen če je imetnik po prvem tretiranju spremljal ulov odraslih ameriških škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so se na eno rumeno lepljivo ploščo ulovili manj kot 4 škržatki na teden. Drugo tretiranje opravite običajno dva do tri tedne po prvem in uporabite **SIVANTO PRIME** (ima prednost, če že ni bil uporabljen predhodno) ali **EXIREL**.

Ulov odraslih ameriških škržatkov spremljamo z rumenimi lepljivimi ploščami od meseca julija dalje, ko izobesimo najmanj od 3 do 5 plošč na ha in jih menjamo na dva do tri tedne. V primeru večje površine vinograda število plošč ustrezno povečamo. Plošče pregledujemo na sedem do deset dni (do sredine septembra), ko so škržatki še prisotni v vinogradih. Pri tem ulove redno beležimo.

V vinogradih z ekološko pridelavo je potrebno obvezno opraviti od 2 do 3 tretiranja s pripravki na osnovi a.s. piretrin:

- Prvo tretiranje je potrebno opraviti, **ko je trta povsem odcvetela**. Uporabite lahko **FLORA VERDE** (1,6 l/ha) ali **BIOTIP FLORAL** (1,6 l/ha).
- Drugo tretiranje opravite sedem do deset dni po prvem tretiranju. Uporabite **FLORA VERDE** ali **BIOTIP FLORAL**. Oba pripravka sta registrirana tudi proti **grozdnim sukačem**.
- Tretje tretiranje se opravi od sedem do deset dni po drugem tretiranju, razen, če imetnik po drugem tretiranju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovi, da so bili ulovljeni manj kot 4 odrasli škržatki na rumeno lepljivo ploščo na teden.

V brajdah in ohišnicah opravimo vsaj eno tretiranje po končanem cvetenju vinske trte s pripravkoma FLORA VERDE in Biotip FLORAL.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah sta obvezni najmanj dve tretiranji ameriškega škržatka, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škržatka z rumenimi lepljivimi ploščami. Če se po drugem tretiranju na rumene lepljive plošče še ulovijo odrasli škržatki, je treba opraviti tudi tretje tretiranje.

Pomembno:

- V matičnih vinogradih je treba prvo tretiranje opraviti takoj po končanem cvetenju trte, v trsnicah pa je okvirni rok zatiranja od sredine do konca junija.
- Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkoma **MOSPILAN 20 SG** ali **SIVANTO PRIME**, ki sta sistemična insekticida z rezidualnim delovanjem. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravka uporabita le enkrat v isti rastni dobi. Zatiranje pa lahko opravimo tudi s pripravkom **MOVENTO SC 100** (0,7 l/ha), s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš. Delovanje ostalih sredstev registriranih za ta namen je krajše in so manj učinkovita (v povprečju delujejo le en teden).

- V matičnih vinogradih je potrebno paziti na karenčno dobo.

Imetniki morajo spremljati ulov odraslih ameriških škrlatkov z rumenimi lepljivimi ploščami do sredine septembra, kot je opisano predhodno.

POZOR: Sredstva za zatiranje ameriškega škrlatka so nevarna za čebele in ostale opraševalce. Uporabite jih lahko šele takrat, ko je trta popolnoma odcvetela. Njihov nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred tem pokosite tudi cvetočo podrast. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Podatki o fitofarmaceutskih sredstvih za zatiranje ameriškega škrlatka:

MOSPILAN 20 SG: Sredstvo Mospilan 20 SG se uporablja kot sistemski dotikalni in želodčni insekticid za zatiranje ameriškega škrlatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih. Priporočen odmerek je 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. Z njim se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode v velikosti graha in grozdji povešeni (BBCH 69/75). Na istem zemljišču se ga sme uporabiti največ **1-krat v eni rastni dobi in samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin**. Sredstvo ima dovoljenje za nujne primere in se sme uporabljati **od 01.05. do 31.08. 2020, skladno z navodili za uporabo**.

SIVANTO PRIME: Sredstvo Sivanto prime se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škrlatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škrlatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,5 l/ha in pri porabi vode do 1000 l/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira **največ 1-krat v eni rastni sezoni**, v fenološki fazi razvoja trte od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81). Sredstva Sivanto prime se ne sme mešati s fungicidi iz kemične skupine azolov (DM fungicidi), FRAC koda 3, kadar obstaja možnost zanosu na rastline, ki cvetijo, oziroma, ki privlačijo čebele. Takšna mešanica je čebelam nevarna!

MOVENTO SC 100: Sredstvo Movento SC 100 se lahko uporablja v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) in ameriškega škrlatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha in pri porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju matične rastline. Na istem zemljišču ga lahko uporabimo največ dva krat v eni rastni sezoni in sicer v 14-dnevnem intervalu.

DECIS 2,5 EC: Sredstvo Decis 2,5 EC se lahko uporablja v odmerku 0,5 l/ha od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Z njim se tretira največ 1-krat na istem zemljišču v eni rastni dobi v vinogradih za pridelavo grozdja, oziroma 2-krat v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. Ne priporoča se mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žvepla in tiofanata. Pri uporabi pripravek Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvom se ne sme tretirati v območju **30 m tlorisne širine** od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvo je nevarno za čebele, z njim se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrast. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opraševalcev se lahko tretira v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.** Pripravek **Decis 2,5 EC** spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev. Decis 2,5 EC je registriran do 31.10.2021.

EXIREL: Pripravek Exirel vsebuje aktivno snov ciantraniliprol z dotikalnim in želodčnim delovanjem. Uporablja se na trti za pridelavo vinskega grozdja in sicer za zmanjševanje populacij ameriškega škrlatka in drugih škrlatkov iz rodu Cicadellidae v odmerku 60-75 ml/hl oz. največ 0,9 l/ha. S sredstvom se lahko v eni rastni dobi tretira največ dvakrat, v razmaku 14 dni, v razvojni fazi od začetka razvoja plodičev do mehčanja jagod (BBCH 71-85). Priporočena poraba vode je 500-1200 l/ha.

PRIPRAVKI NA OSNOVI AKTIVNE SNOVI PIRETRIN: Na osnovi aktivne snovi piretrin sta pri nas dovoljena za zatiranje ameriškega škrlatka pripravka **Flora verde** in **Biotip floral**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKGP uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata v ekoloških vinogradih.

Pripravka Flora verde in Biotip floral uporabimo v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Učinek je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo, tudi na spodnji strani listov. Tretiramo ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva. **Sredstvi sta nevarni za čebele!** Sredstvi sta primerni za zmanjševanje populacij ameriškega škrlatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 do 10 dneh. Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križastega in pasastega grozdnega sukača. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. S pripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno 3 tretiranja.

STEWART: Uporaba pripravka Stewart je dovoljena le za zatiranje ličink stadijev od L1 do L3, vendar sredstvo le zmanjšuje populacijo ameriškega škrlatka in za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. Uporabljamo ga v 0,015% koncentraciji, pri porabi vode 1000 l/ha. Sredstvo je nevarno za čebele. Uporabljamo ga lahko v oddaljenosti več kot 15 m od nadzemnih voda 1. reda in 5 m od nadzemnih voda 2. reda. Ne sme se ga uporabljati v času cvetenja trte ali podrast.

Opozorilo: pripravki RELDAN 22 EC, PYRINEX M22, DASKOR 440 in DECIS v letu 2020 nimajo več dovoljenja za zatiranje ameriškega škrlatka!

Datum objave obvestila: 26.06.2020 08:59

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: **Domen Bajec**

Seznam registriranih FFS

